

БІЛОЗІРСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
4 сесія VIII скликання
Р І Ш Е Н Н Я

Від 22 грудня 2020 року №4-26/VIII

Про затвердження Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
Білозірської сільської територіальної
громади на 2021-2025 роки.

Відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», та затвердження Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», сесія Білозірської сільської ради **ВИРІШИЛА** :

1. Затвердити Програму розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської територіальної громади на 2021-2025 роки (далі - Програма) згідно з додатком.

2. Виконавчому комітету Білозірської сільської ради забезпечити організацію виконання зазначеної Програми.

3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань бюджету, фінансів.

Сільський голова

В.МІЦУК

Зміст :

1. Вступ

2. Місцевий економічний аналіз

2.1. Аналіз місцевої економічної структури

2.2. Співробітництво і взаємодія на місцевому рівні

2.3. Прозора вільна від корупції адміністрація , що сприяє розвитку бізнесу

2.4. Доступ до фінансування

2.5. Земельні ресурси та інфраструктура

2.6. Правова та інституціональна база.

2.7. Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність

3. Зовнішнє позиціонування та маркетинг

4. SWOT-аналіз: внутрішні сильні та слабкі сторони, зовнішні можливості та загрози

5. Цілі та пріоритети розвитку об'єднаної територіальної громади.

6. Основні завдання та механізми реалізації Програми розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської територіальної громади на 2021-2025 роки.

7. Фінансове забезпечення.

8. Моніторинг та оцінка результативності реалізації програми.

Програма розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської територіальної громади на 2021-2025 роки

ВСТУП

Проєвропейський напрямок розвитку України поставив перед нашою державою сьогодні багато завдань та цілей, реалізація яких має створити умови для повноцінного функціонування об'єднаної громади, зокрема через зростання добробуту і підвищення якості життя її мешканців.

Малі і середні підприємства відіграють одну із провідних ролей у розвитку приватного сектору та поступово стають важливим чинником сталого економічного зростання, створення нових робочих місць, зміцненню економіки громади.

Програма розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської ради на 2021-2025 роки (далі - Програма) розроблена відділом економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Білозірської сільської ради спільно з керівниками відділів, територіальних органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади на виконання законів України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про місцеве самоврядування в Україні», інших нормативно-правових актів. В основу Програми покладені положення законів України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про адміністративні послуги» та інших нормативно-правових актів.

Метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва в громаді, підвищення економічних показників розвитку громади, розвитку пріоритетних галузей економіки, забезпечення зайнятості населення шляхом заохочення суб'єктів господарювання до розвитку їх діяльності. Заходи, закладені в Програмі, спрямовані на реалізацію єдиної політики розвитку громади малого і середнього підприємництва відповідно до стратегічних пріоритетів розвитку громади. Основними принципами, за якими сформовано Програму є: об'єктивність, доцільність, гласність, рівність, ефективність дотримання загальнодержавних інтересів. Програма розрахована на 2021-2025 роки, визначає мету, завдання та пріоритети розвитку малого і середнього підприємництва в громаді і включає основні заходи, спрямовані на виконання доведених показників. Програма є узгодженим за ресурсами, виконавцями і термінами реалізації комплексом заходів, спрямованих на створення та поліпшення правових, фінансових,

соціально-економічних, організаційно-господарських та інших умов розвитку малого підприємництва в громаді.

Заходи Програми розроблено відділом економічного розвитку та інвестицій спільно з відділами виконавчого комітету Білозірської сільської ради. Програма «Програма розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської територіальної громади на 2021-2025 роки» передбачає:

- стимулювання економічного зростання;
- підвищення рівня зайнятості;
- забезпечення участі громадян в економічних, соціальних та культурних процесах.

Це зобов'язує тісно співпрацювати з діловими колами та громадянським суспільством з метою прискорення стійкого та інклюзивного місцевого економічного розвитку, здійснення заходів:

- підвищення кваліфікації та розвиток людського потенціалу;
- земельних ресурсів та інфраструктури;
- доступ до фінансування.

Білозірська сільська територіальна громада розташована за 195 км. від столиці - м. Київ та 18 км. від обласного центру – м. Черкаси. Кількість працездатного населення територіальної громади становить 4715 осіб, (з них 2521 – жінок, 2194 - чоловіків). Середній вік працездатного населення складає 42,4 роки (з них жінки – 42,7, чоловіки - 42,1). Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в громаді, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Протягом останніх років громада має сталу кількість населення – за рахунок міграції населення через вигідне розташування (поруч розташований обласний центр м. Черкаси та районний центр м. Сміла). Так за рік зареєстровано 150 особи, та знято з реєстрації 94 осіб. Міграційні потоки до громади – це жителі Черкаської області та жителі з окупованих територій. З громади в основному мігрують до м. Черкаси м. Сміла та м. Київ.

Можливість стимулювання економічного зростання; підвищення рівня зайнятості; забезпечення участі громадян в економічних, соціальних та культурних процесах дало поштовх розробки даної програми. В умовах децентралізації питання місцевого економічного розвитку має високий пріоритет для Білозірської сільської територіальної громади. Адже це постійна

енергія для бізнес-спільноти, влади, громадянського суспільства, метою якої є покращення якості життя та економічного потенціалу громади. Такі дії можуть бути спрямовані на розвиток бізнесу сприянню розвитку трудових ресурсів.

2. Місцевий економічний аналіз

I. Аналіз місцевої економічної структури

Таблиця 1 : класифікація підприємств за розмірами

Тип	Кількість співробітників	Річний оборот, євро
Мікро-бізнес(приватний підприємець)	235	Менш ніж 2 млн.
Малий бізнес	50	Менш ніж 10 млн.
Середній бізнес	1	Від 10 до 50 млн.
Великий бізнес	--	Понад 50 млн.

Таблиця 2 : класифікація за видами економічної діяльності

	Усього одиниць	У тому числі			
		підприємства		ФОПи	
		одиниць	%до загальної кількості	одиниць	% до загальної кількості

Усього	286	45	15.7	241	84,3
у тому числі					
Сільське, лісове та рибне господарство		7	15.5	6	2,5
промисловість					
Будівництво		2	4,4	8	3,3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		5	11,1	43	17,8
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність		4	8,9	3	1,2
Тимчасове розміщення й організація харчування		2	4,4	9	3,7
Інформація та телекомунікації					
Фінансова та страхова діяльність					
Операції з нерухомим майном					
Професійна, наукова та технічна діяльність		1	2,2		
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування					
освіта					
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги					
Мистецтво, спорт. Розваги та відпочинок		2	4,4		

наукова та технічна діяльність									
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування									
освіта									
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги									
Мистецтво, спорт. Розваги та відпочинок	2			2					
Надання інших видів послуг	211	179		32					
Разом :	286	235		50		1			

II. Співробітництво і взаємодія на місцевому рівні.

На сучасному етапі територіального розвитку актуальним стає пошук нових інноваційних шляхів досягнення результативного розвитку територіальних громад. Значна кількість науковців та практиків місцевого самоврядування сходяться на думці, що для вирішення цього завдання необхідно об'єднати зусилля як органів місцевого самоврядування, так і активних представників громадянського суспільства та місцевого бізнесу.

На території Білозірської громади ведуть господарську діяльність підприємства та підприємці які співпрацюють з органами місцевого самоврядування та сприяють для розвитку громади.

III. Прозора вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу.

Представники бізнесу та жителі громади вимогливо ставляться до видатків бюджетних коштів, об'єктивності прийнятих рішень сесій Білозірської сільської ради та виконавчого комітету. Прозорість роботи в громаді спрямована на підвищення її економічної спроможності, що дозволить більш ефективно вирішувати питання місцевого розвитку.

З метою забезпечення реалізації у громаді політики надання публічної інформації, виконавчим комітетом Білозірської сільської ради за короткий проміжок часу надано можливість мешканцям громади отримувати максимум інформації про роботу виконавчого комітету Білозірської сільської ради.

В лютому 2016 року створено офіційний веб-сайт Білозірської сільської ради bilozirska.gromada.org.ua. У зручній формі на сайті діють розділи: "Новини", "Паспорт громади", «Картка громади». У розділі «Архів документів» знаходяться всі рішення сесій Білозірської сільської ради, рішення виконавчого комітету, протоколи, нормативні документи.

Не всі мають змогу користуватися інтернетом, тому з липня місяця 2016 року почала виходити щомісячна газета «Вісник Білозірської громади».

У червні 2017 року була запроваджена електронна система поіменного голосування «Рада голос». Сесії сільської ради та засідання виконавчого комітету проходять за допомогою цієї системи, що зробило голосування динамічнішим, продуктивнішим і менш виснажливим. Вже через 20 хвилин після закінчення сесії, засідання кожен бажаючий може зайти на офіційний веб-сайт та ознайомитися з рішеннями, протоколами і т. д.

Щорічно наприкінці січня в Центрі культури та дозвілля Білозірської сільської ради відбувається звіт сільського голови. В ході виступу сільським головою, начальниками відділів, керівниками закладів, аналізується робота сільської ради за рік.

Також щорічно відбувається обговорення бюджету розвитку громади. До обговорення залучаються депутатський корпус, керівники закладів, члени виконкому, учнівський парламент, жителі громади.

По питаннях, що стосуються інтересів громади проводяться громадські обговорення, громадські слухання.

З метою забезпечення реалізації у громаді державної політики у сфері надання адміністративних послуг та з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності рішенням Білозірської сільської ради № 12-1/VII від 15.03.2016 року було створено Центр надання адміністративних і соціальних послуг виконавчого комітету Білозірської сільської ради.

Організація роботи за принципом «єдиного вікна» та «відкритого простору» дозволила надавати суб'єктам звернень максимум послуг та скоротити терміни їх надання, створилися комфортні умови очікування та заповнення документів, покращився доступ до інформації та отримання консультацій. У Центрі, суб'єкти-звернень, можуть отримати 198 адміністративних послуг.

3. SWOT- аналіз: внутрішні сильні та слабкі сторони, зовнішні можливості та загрози

Білозірська територіальна громада бачить свій розвиток, як розвиток самостійного багатофункціонального утворення з стійкою та збалансованою економікою, активним і взаємовідповідальним громадянським суспільством, комфортним сільським середовищем, яке б забезпечувало високий рівень життя населення та сприятливих умов для суспільної та господарської діяльності.

З метою систематизації проблем і перспектив розвитку сільських територій Білозірської сільської ради, проаналізувавши статистичні дані та, спираючись на результати опитування думки мешканців, було визначено сильні та слабкі сторони, виявлено можливості та загрози розвитку Білозірської ОТГ, шляхом проведення загального SWOT-аналізу. SWOT-аналіз став підставою для підготовки реалістичних планів дій, які повинні допомогти громаді максимально скористатися існуючими порівняльними перевагами та мінімізувати ризики. Аналіз внутрішніх факторів та використання економічного потенціалу громади (слабкі та сильні сторони) було проведено за наступними категоріями:

- природно-ресурсний потенціал;
- економічний потенціал;
- людський та трудовий потенціал;
- розвиток інфраструктури;
- бізнес середовище.

Таблиця 4 Аналіз внутрішніх чинників (сильних і слабких сторін)

Природно-ресурсний потенціал	
Сильні сторони	<ul style="list-style-type: none"> - Значні масиви хвойно-листяних лісів, які займають близько 65% території громади. - На території розташований заказник місцевого значення – «Ірдинське болото» на р. Ірдинь. - Високий рівень природної родючості ґрунтів.

Слабкі сторони	- Незначна кількість сільськогосподарських угідь – близько 23%.
Економічний потенціал	
Сильні сторони	- Вигідне економіко-географічне положення – близькість обласного центру – м. Черкаси. - Стабільна чисельність працездатного населення. - Головний транспортний зв'язок Білозірської громади з Черкасами забезпечує автодорога Золотоноша-Черкаси-Сміла-Умань. - Наявність залізничної магістралі Гребінка – ім. Т. Шевченка.
Слабкі сторони	- Економічний потенціал промисловості громади незначний. - Незадовільний технологічний стан будівель та споруд.
Людський та трудовий потенціал	
Сильні сторони	- Позитивний міграційний рух населення. - Наявність висококваліфікованих кадрів, у т.ч. з вищою освітою.
Слабкі сторони	- Негативна динаміка зміни чисельності населення. - Рівень забезпеченості трудовими ресурсами значно менший від нормативних.
Розвиток інфраструктури	
Сильні сторони	- Транспортний комплекс складається із зовнішнього транспорту (залізничного, автомобільного). - Розвинуті автобусні маршрути приміського сполучення. - Розвинута сфера послуг зв'язку «Укрпошта», «Укртелеком», Компанія «Нова пошта».
Слабкі сторони	- Незадовільний стан автодорожніх шляхів. - Недостатній розвиток всієї технічної інфраструктури громади.
Бізнес середовище	
Сильні сторони	- Підприємства малого бізнесу працюють практично в усіх видах економічної діяльності господарського комплексу громади. - Зменшення податкового навантаження, значної кількості

	регуляторних процедур, значної кількості ліцензій та дозволів.
Слабкі сторони	<ul style="list-style-type: none"> - Незавершений процес державної підтримки розвитку підприємництва. - Ускладнений доступ до фінансових ресурсів. - Низький рівень платоспроможності населення.

Аналіз співвідношення потенціалу громади із зовнішнім середовищем (можливості та загрози) було проаналізовано за наступними категоріями (див. табл.2):

- зовнішньоекономічна та зовнішньополітична ситуація;
- макроекономічна ситуація;
- геоекономічне та геополітичне положення;
- демографічна та соціальна ситуація.

Таблиця 5 Аналіз зовнішніх чинників (можливості і загрози)

Зовнішньоекономічна та зовнішньополітична ситуація	
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Визначення зрозумілого зовнішньополітичного державного курсу (створення умов для зовнішнього інвестора). - Інтеграція в ЄС. - Проведення реформ. - Децентралізація влади.
Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Поглиблення міжнародної політичної кризи. - Негативні зміни у національному законодавстві. - Подальше підвищення цін на енергоносії.
Макроекономічна ситуація	
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Набуття чинності угоди про ЗВТ з ЄС. (зона вільної торгівлі) - Розвиток альтернативної енергетики.

	<ul style="list-style-type: none"> - Міжнародна технічна допомога. - Відкритість економіки та ринків. - Доступність зовнішніх фінансових ресурсів.
Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Висока іноземна конкуренція. - Високі процентні ставки при отриманні кредитів. - Нестабільність національної валюти. - Нестабільність політичної ситуації. - Інфляційні процеси. <p style="text-align: center;">Геоекономічне та геополітичне положення</p>
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Укрупнення адміністративно-територіальних одиниць. - Створення сприятливого інвестиційного клімату. - Державне стимулювання впровадження високотехнологічних та енергоефективних виробництв. - Розвиток сучасних систем передачі інформації. - Упорядкування податкового та земельного законодавства.
Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Відсутність адміністративно-територіальної реформи. - Неврегульованість питання землекористування. - Слабкий рівень впровадження новітніх технологій
Демографічна та соціальна ситуація	
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Підняття якості товарів та послуг до європейських стандартів. - Підвищення рівня життя в країні. - Збільшення людських ресурсів за умови зростання внутрішньої міграції з найближчих регіонів.
Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Старіння населення. - Зростання рівня наркоманії та алкоголізму серед молоді. - Зростання рівня захворюваності населення.

Таким чином, SWOT-аналіз показав, що серед ключових слабких місць станом на момент прийняття стратегії в Білозірській територіальній громаді є:

- незначна кількість сільськогосподарських угідь – близько 23% всієї території громади;
- незначний економічний потенціал промисловості громади;
- низький рівень залучення інвестицій в економіку громади;
- зношеність муніципальної інженерної інфраструктури;
- незадовільний стан дорожньо-транспортної мережі громади;

Сильними сторонами розвитку Білозірської громади виявлено:

- наявність високого рівня родючості ґрунтів;
- вигідне економіко-географічне розташування;
- зручне транспортне сполучення з обласним центром – м. Черкаси;
- наявність високо кваліфікованих кадрів у т.ч. з вищою освітою;

5. Цілі та пріоритети розвитку громади.

Для забезпечення сталого економічного і соціального розвитку, на основі аналізу нагальних потреб територіальної громади визначено наступні пріоритетні напрямки та цілі розвитку Білозірської сільської ради.

1. Створення сприятливих умов для економічного розвитку територіальної громади:

- розвиток інфраструктури для малого і середнього бізнесу;
- інвестиційна привабливість.

2. Формування сильної місцевої громади:

- розвиток адміністративних та соціальних послуг, орієнтованих на громаду;
- створення конкурентоспроможного ринку праці;

6. Основні завдання та механізми реалізації Програми розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської громади на 2021-2025 роки.

Основною метою Програми розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської громади на 2021-2025 роки є покращення соціального добробуту громади та її економічного зростання.

Програма спрямована на реалізацію державної політики у сфері розвитку малого підприємництва зайнятості населення, інвестиційно-інноваційної стратегії громади та виконання основних завдань по підвищенню економічної ефективності діяльності і суб'єктів малого бізнесу.

Основними напрямками Програми є :

- впорядкування нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності:

- фінансовою підтримкою малого підприємництва громади, в тому числі фізичних осіб підприємців які отримали виплату допомоги по безробіттю одноразово для зайняття підприємницькою діяльністю в Черкаській районній філії Черкаського обласного центру зайнятості :

- ресурсне та інформаційне забезпечення, формування інфраструктури підтримки підприємництва:

- підвищення кваліфікації кадрів сфери підприємництва:

- інформаційна підтримка бізнесового розвитку Білозірської сільської ради характеризують динаміку розвитку громади, яку передбачено досягти в результаті реалізації запланованих заходів.

7. Фінансове забезпечення.

Для реалізації основних заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської громади на 2021-2025 роки передбачається використання коштів із різних джерел. Фінансове забезпечення заходів програми здійснюється у межах наявних коштів, передбачених бюджетом Білозірської сільської територіальної громади, та іншими джерелами не забороненими законодавством.

8. Моніторинг та оцінка результативності реалізації програми.

Сесія Білозірської сільської ради визначає першочерговість виконання заходів з урахуванням пріоритетних напрямків програми і наявності фінансових та інших ресурсів.

Основні показники та окремі заходи програми можуть коригуватися з урахуванням соціально-економічної ситуації в громаді та суспільстві з відповідним погодженням сесією сільської ради.

Механізм реалізації заходів та контроль за виконанням програми передбачає:

- сільська рада затверджує Програму розвитку малого і середнього підприємництва Білозірської сільської громади на 2021-2025 роки

- заходи програми враховуються при розробці сільського бюджету та користуються пріоритетним правом при фінансуванні як із місцевого бюджету, так і із інших джерел фінансування не заборонених законодавством;

- для виконання кожного заходу призначаються відповідальні особи за реалізацію даного заходу;

- постійний моніторинг виконання основних показників та заходів;

- щорічний розгляд питання про хід виконання програми на засіданнях виконавчого комітету Білозірської сільської ради, при потребі – на засіданнях сесії Білозірської сільської ради ;

- підготовку розпорядчих документів Білозірської сільської ради з питань її виконання;

- відповідальність виконавців, що беруть участь у реалізації заходів;

- інформація про хід реалізації програми висвітлюється в Звіті сільського голови та на офіційному сайті громади.

Координацію діяльності виконавців програми здійснює відділ економічного розвитку та інвестицій Білозірської сільської ради.

Виконання програми потребує постійного моніторингу. Ефективна система моніторингу складається з постійного відстеження досягнутих результатів та їхнього порівняння з запланованими показниками.

Моніторинг - єдиний спосіб переконатися в тому, що результати роботи відповідають тому, що було заплановано.

У процесі моніторингу будуть відслідковуватися такі дії:

- фактичні витрати фінансових ресурсів порівняно з запланованими;

- зміни в організаціях та їх персональному складі, які можуть вплинути на спроможність виконувати доручені їм заходи.

Секретар сільської ради

Т.ДІБРОВА